

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Zaringo Badensis

Schöpflin, Johann Daniel

Carolsruhae, 1764

Caput III.

[urn:nbn:de:bsz:31-295098](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295098)

CAPUT III.

FRIDERICUS

EPISCOPUS ULTRAJECTENSIS.

§. I.

Fridericus filius Caroli I. Marchionis, (a) Friderici
frater Christophori, natus d. 8. Jul. institu-
tio.

A. 1458. a tenera ætate literis imbutus
est. Altiora tractaturus, invisit Lute-
tiam, ubi illustri præceptore, Heinlino
de Lapide, (*von Stein*) Germanicæ originis viro, Doctore Sor-
bonico, humaniorum literarum restauratore, est usus. Heinlinus

Oo 3

(a) P. CORNELISSONIUS BOCKENBERGIUS GOUDANUS, in *Histo-
ria Pontificum Ultraject.* num. 56. errat, quando Fridericum Adelberti
Reguli Badensis filium adpellat.

FRIDER.

cum Guilielmo Ficheto, Priore Sorbonico, politioris quoque literaturæ cultore, bonas artes promovit, eumque in finem Ulricum Gering Constantiensem cum sociis vocavit Lutetiam, ut Typographiam in Sorbonæ Domo institueret, quod ante A. 1470. factum. (b)

§. II.

Canonicatus.

Friderico juveni, Ecclesiæ dicato, in Cathedralibus Germaniæ Templis honores affatim decreti sunt. Colonienfis Ecclesia thesaurarii ei detulit munus. Moguntini, Trevirenses, Ultrajectenses Ecclesiarum suarum constituerunt Canonicum. (c)

Gesta varia.

In patris sui, Antistitis Trevirensis, aula frequenter versatus, Confluentiæ præfens fuit conventui, in quo Confluentini rebelles A. 1483. interventu Trevirensis Capituli Archiepiscopo Principi suo reconciliati fuerunt; (d) quem etiam quadriennio post ad Comitatus Norimbergensia comitatus est. (e) Sed & Fridericus

(b) CHEVILLIER *Origine de l'Imprimerie de Paris* p. 31.(c) SERARIUS *Rerum Mogunt.* Tom. II. pag. 339. Canonicatum Moguntinum Fridericus A. 1479. suscepit.(d) HONTHEMIUS *Histor. Diplom. Trevir.* Tom. II. p. 467. & 470.(e) FUGGER, *Specul. Austr.* Lib. V. Cap. 34. p. 964.

rico Cæsari carus, copias contra Brugeses ducentem, cum duobus fratribus sequi non destitit. (f)

§. III.

DAVIDES, Philippi Boni, Burgundiæ Ducis, filius naturalis, Ultrajectensium Episcopus, A. 1496. decessit. Fridericus non-^{Fit Episcopus Ultraject.}ster (g) commendatione Cæsaris Maximiliani die XIII. Maji successor electus est Bredæ. (h)

Decimo octavo post electionem die quingentis equitibus & magna procerum corona stipatus venit Trajectum. Aderat patruus, Johannes Trevirensis, cum Christophoro Marchione, Luxemburgici Ducatus Governatore. Novus Antistes patrum inter & fratrem medius equo vehebatur Fridericus. Ab Ultrajectinis

(f) PONTUS HEUTERUS *Rerum Austr.* Lib. III. pag. 91. & FUGGER. loco alleg. Cap. 36. p. 999.

(g) WILHELMUS HEDA in *Histor. Episcop. Ultraject.* pag. 315. Philippum, fratrem Ducis Clivenfis, a quibusdam ei oppositum fuisse scribit. Alii hoc silent.

(h) SUFFRIDUS PETRI in *Appendice ad Chronica Johannis de Beka* p. 165. MAPPII *Annales Juliae & Montium* Tom. II. p. 72. PETRUS MERSAEUS CRATEPOLIUS in *Catalogo Episcoporum Ultrajectensium* §. 75. LE PETIT *Chronique de Hollande, d'Utrecht, &c.* Tom. I. Liv. VI. p. 611. Carolum quoque Geldriæ Ducem Friderico nostro dedisse suffragium scribit PONTANUS *Histor. Gelrica* Lib. XI. p. 608.

FRIDER.

honorifice exceptus, tertioque post mense confirmatus a Papa, more majorum inauguratus est mense Septembri; (i) pedo Episcopali dignissimus Princeps, sed & dignus, qui in tranquilliora Belgii incidisset tempora; omni regiminis sui tempore turbis bellicis agitatus; nunc a ferocibus Frisiis; nunc a furente illo Carolo Geldro; nunc a vicinis Dynastis, ad arma induenda proclivibus.

§. IV.

Turbæ
Wischi-
næ.

Initium earum in Transfalaria reperimus. Fridericus in Episcopatu biennium nondum exegerat, quum Henricus, Wischii Dynasta, (k) filius Johannis, in Zutphanie Comitatu injurias, sibi & majoribus a Transfalanis illatas, vindicaturus, quatuor mille milites, qui sub Alberto, Saxonie Duce, Frisieque Governatore, nuper stipendia meruerant, rerum suarum incertos, A. 1498. collegit, belloque Daventrie, Campenæ & Zwollæ civitatibus denunciato, (l) incendiis, rapinis, exactionibus vastavit provinciam. Fridericus laboranti provincie præstiturus auxilium,

(i) WILHELMUS HEDA loco alleg. REVIUS in *Historia Urbis Daventr.* Lib. II. p. 154.

(k) SLICHTENHORST in *Geldersche Geschiedenissen* Lib. XI. pag. 310. vocat eum *Heer van Wisch*. Scribitur etiam *Wis*, *Wits*.

(l) Diffidationis Wisfianæ formulam exhibet REVIUS loc. alleg.

auxilium, cum Carolo, Geldriæ Duce, foedus percussit, cui Neomagus, Zutphania, Arnhemium atque Transifalanæ civitates accesserunt. (m) Collectis sociorum copiis, deventum ad prælium; cui Episcopus ipse cum Carolo interfuit. Wischiani victi, in vicinas regiones dilapsi sunt fuga. Fugientes Episcopus ad Cliviæ portas usque persecutus est. Daventriam redux, captivos affecit supplicio. (n)

§. V.

Wischianam tempestatem excepit Clivensis. Johannes ^{Cliven-} Cliviæ Dux Civitati Ultrajectinæ, cum Davide Episcopo suo ^{ses.} bellum gerenti, magnam pecuniæ summam mutuo dederat, cujus solutionem Civitas variis ex causis denegavit. Clivensis solutionem non impetrans, sine prævia clarigatione, Ultrajectinam ditionem aggressus est bello, Rhenamque oppidum occupavit. Inde progressus, Ultrajectum, provinciæ caput, obsidione vallavit; atque exustis pomœriis ejus reversus est Rhenam. Fridericus, militibus Ducis in suas partes pertractis, ipse in Clivensem Ducatum irrupit, pluribusque arcibus occupatis, ferro & flammis cuncta vastavit. Bellum ne serperet latius, Christophori Marchionis & Wilhelmi Juliaci Montiumque Ducis intercessit auctoritas. Hi

Tom. II.

P p

(m) Tabulas hujus foederis exhibet REVIUS Lib. II. p. 159.

(n) Idem REVIUS pag. 160.

FRIDER.

recepto in se pacis arbitrio, Præsulem inter atque Clivensem conciliarunt inducias. Sylvæ Ducis & paulo post Coloniae actum de pace. Præter Badensem & Juliacensem, sequestres, Ultrajectinus quoque Præful & Johannes Clivensium Dux V. Idus Maji A. 1500. comparuerunt Coloniae; ubi res præcipuæ terminatæ; per arbitros reliqua mox transactione composita. (o)

§. VI.

Grœninges.

Wischianas & Clivenses turbas Grœningenses secutæ sunt. Maximilianus Imperator A. 1498. Albertum, Saxonie Ducem, ob insignia ejus in Domum Austriacam merita, hereditarium Frisiae Governatorem creaverat, malo exemplo. (p) Frisii, libertatis tenaces, novum omne respuerunt imperium. Grœninga inter Frisiae civitates tum extulerat caput; commerciis & fœderibus potens, quæ extrema pati, quam in Saxonis verba maluit jurare. Ab antiquis temporibus illa partem diœcesis Ultrajectinae constituit. Præter sacerdotii jura præfecturam suburbanam Præ-

(o) PONTANUS *Histor. Geldr.* Lib. XI. REVIUS *Histor. Daventr.* Lib. II. pag. 161.

(p) UBBO EMMIUS in *Histor. Rerum Frisicar.* Lib. XXXVII. pag. 562. Ad-dita conditio, ut Austriacis provinciam hanc solutis CCCL. millibus aureorum repetendi jus esset.

fules aliaque plura per urbem exercuerant, quæ civilibus quandoque turbis ansam præbuerunt. (q)

Fridericus Maximiliani Cæsaris, Saxonem foventis, auctoritate permotus, amica conventionem sibi & Grœningensibus prospicere studuit. Sed Ezardus Orientalis Frisiæ Comes, A. 1499. adversus Grœninganos duxit exercitum; Alberti Saxonis imperio ut civitatem assereret. Saxonem Antistes noster subinde convenit; frustra tamen semper laboratum de pace. Grœninga Alberto denique fuit fatalis. A. 1500. enim obsidens urbem ejusque situm incautius examinans, sclopeti ictu sauciatus, ex vulnere periit; Georgio filio successore relicto. Tum vero vehementius a Grœninganis continuatum est bellum. Interventu Friderici quidem triennales cum Georgio Saxone & Edzardo Comite A. 1501. induciæ sunt initæ. Quin & apud Philippum Archiducem Gandavi de pace tractatum, sed irrito conatu. Cæsar enim A. 1505. in gratiam Saxonis Grœningenses proscripsit, literisque Argentina datis Friderico injunxit, ut sacra jurisdictione contentus, suas sibi res habere Grœningenses permetteret. (r)

Tom. II.

P p 2

(q) URBIO EMMIUS in *Historia urbis Groningæ* p. 18. lqq.

(r) Literæ VI. Kal. Octobr. datæ extant apud PONTUM HEUTERUM *Rerum Austr.* Lib. VI. p. 146.

§. VII.

Conven-
tus Hat-
temensis.

Philippum denique Bruxellis convenit Antistes. Conventus eodem anno institutus Hattemi; ad quem Cæsaris Castellæ Regis ac Grœninganorum legati convenerant. Minacibus verbis Grœninganos aggressus est Cæsaris legatus; urgens eos, ut se sueque omnia Saxonis permitterent fidei. Antistes placide graviterque Trajectensis Ecclesiæ in Grœningam jura & antiquas Cæsarum donationes allegavit; sperare se addens, Maximilianum non violaturum ea, quæ ab antiquis constituta Cæsaribus; nec illustribus familiis sua erepturum, ut Saxones ditet. Quodsi tamen Cæsaris animo firma hæc sententia fideat, non tam degeneri sanguine sese ortum adjecit, qui injuriam, Episcopatus suo illatam, æquo animo perferat. Cum Grœninganis tamen egit, ut Ommelandiam, agri sui partem, in quam Cæsar & Imperium sibi jus vindicabant, relinquerent Saxoni; quod Grœningenses recusarunt. Fame denique & proeliis domiti, ab Antistite Ultrajectinis, a Transifalansis deserti, Embdanum Comitem Edzardum A. 1506. certis conditionibus receperunt in urbem.

§. VIII.

Friderici
ad Pontif.
querelæ.

Fridericus a Cæsare rejectus, apud Summum Pontificem de injuria sibi facta conquestus est. Pontifex Lovanii tres judices

nominavit, qui re examinata contra Edzardum & Grœninganos pro Præfule tulerunt sententiam. Edzardus & ipse ad Pontificem provocavit. Lis Romæ protracta. Grœningenses ab Edzardo in Caroli Geldriæ Ducis & ab eo denique A. 1536. in Caroli V. Cæfaris ditionem transferunt. (s)

Saxo juribus suis in Frisiam, jam A. 1515. accepta ab Austriacis pecuniæ summa, renuntiaverat. (t)

§. IX.

Durantibus Grœningæ turbis, bellum Geldricum erupit. Philippus Austriacus & Geldriæ Dux Carolus ob Oyæ castrum & alia inter se dissidentes, Fridericum nostrum, tradita ei arcis custodia, arbitrum constituerunt. Utrosque ille non semel mo-

Bellum
Geldri-
cum I.

Pp 3

(s) Singula hæc late exponit UBBO EMMIUS in *Histor. Rerum Frisicar.* Lib. XXXVII. & seqq. & in *Histor. Urbis Groningæ* pag. 18. seqq. PONTANUS in *Historia Gelrica* Lib. XI. PONTUS HEUTERUS *Rerum Austr.* Lib. V. VI. & VII. REVIUS in *Histor. Daventr.* Lib. II. WILHELMUS HEDA in *Histor. Episcopor. Ultrajectens.* pag. 316. seq. HARRÆUS in *Annal. Ducum Brabantie* Tom. I. p. 498. seqq.

(t) Georgius Saxonie Dux Frisiam Carolo V. Imp. dimittens, nonnisi centum millia florenorum Rhen. solvendis militum stipendiis accepit. Charta extat in UBBONIS EMMII *Histor. Rerum Frisicar.* Lib. XLVIII. p. 742.

FRIDER.

nuerat, custodiæ castrum ut perfolverent sumtus. Cornelius Septimontius (*Sevenberg*). (u) Oyam arcem A. 1503. ex improvise occupavit, eamque Philippo, Belgii Principi, tradidit. Nata hinc belli Episcopum inter Geldrumque occasio. Ille Cuneram, Aldensaliam, Diepenhemium, oppida, a Geldris capta, recuperavit, atque in Zutphaniam & Velaviam irrumpens, arcibus deletis & regione circumquaque vastata, cum ingenti præda Daventriam reversus est. Trajectenses in omni hoc quiescentes bello, illud denique composuerunt. (x)

Solvendis belli sumtibus, precariam Hollandico, Zelandico, Frisicoque Clero collectam indixit Episcopus. Recusavit Clerus ad Summum Pontificem provocans. (y)

Alexander VI. aliam impensas solvendi viam initurus, ecclesiasticam noxarum veniam per Belgium omne & Ultrajectinam ditionem jussit annunciari, paulloque post (1503) diem obiit fu-

---

(u) Cornelium hunc Sevenbergæ præfectum vocat HEDA in *Histor. Episcoporum, Traject.* pag. 316. At PONTANUS *Historiæ Gelricæ* Lib. XI. pag. 624. & SLICHTENHORST Lib. XI. pag. 317. Graviæ præfectum adpellant.

(x) PONTANUS & HEDA locis alleg. PETIT *Chronique de Hollande* Tom. I. pag. 621. REVIUS *Histor. Daventr.* Lib. II. p. 164.

(y) SUFFRIDUS PETRI in *Appendice ad Johannem de Beka* p. 165.

premum. Pecuniam, a quæstoribus collectam, in Diœcesi sua Fridericus; reliquam Maximilianus Cæsar retinuit. (z)

FRIDERIC.

§. X.

Inter hæc Philippus Auftriacus, Belgii Princeps, contra Carolum, Geldriæ Ducem, arma paravit, avitum ei erepturus Ducatum, quem nuper, a Gallis adjutus, recuperaverat, uti supra ostensum. In Ratisbonensibus Comitibus Maximilianus A. 1504. Ducem proscripsit, ac Friderico Badensi litteris, d. XIV. Sept. datis, injunxit, ut pertinacem hunc hostem nullo modo juvaret. In Geldrum ergo magno cum exercitu Archidux progressus est Philippus, eique Fridericus noster, Cæsareis obsecuturus mandatis, in castris ad Arnhemium hærenti, peditum equitumque copias non leves adduxit. Geldrus tantis viribus impar, pacem petiit supplex, quam Friderico interveniente impetravit. (a)

Philippo
Auftr.
contra
Geldr. as-
sistit.

Sed Archidux Philippus, mortua Isabella focru, eodem anno folium Castiliæ conscendens, vix in Hispaniam abierat, cum spreta pactione Geldrus rediit ad bellum. Post quadrien-

(z) REVIUS Lib. II. p. 168.

(a) PONTANUS Lib. XI. pag. 625. 629. seqq. REVIUS Lib. II. pag. 165. 169. LE PETIT *Chronique de Hollande* Tom. I. Lib. VI. pag. 646.

FRIDER.

nium res denique Cameraci transacta. Transactioni Ultrajectensis Antistes quoque fuit inclusus. (b)

§. XI.

Bellum
Geldri-
cum II.

Perstitit tamen in animo Geldri vindictæ cupido, quod cum Austriacis arma nuper contra eum Præsul conjunxit. Unde pace vix facta, (1508) Cuneram, Transifalaniae castrum, in superioris Ultrajectinæ Diœcesis Frisiæque finibus, haud ita pridem ab Episcopo emtione acquisitum, occupavit, litterisque ac ordines Transifalaniae datis, tantisper id se retenturum professus est, donec Oyæ Castrum ipsi restitueretur. Episcopus e vestigio quoque militem apud Campenses conscripsit; Geldrisque ejectis, arcem recuperavit.

Rebus ita in dubio constitutis, contigit, ut bis mille milites, qui Danorum Regi adversus Lubecenses stipendia fecerant, confecto bello, redeuntes, ad Geldriæ adpellerent oras. Hos Carolus Dux adversus Fridericum conduxit atque sacramento adactos, in Transifalanam ditionem immisit, Henrico quodam de Groote ductore; qui non Geldri, sed suo nomine (A. 1509.) bellum denunciavit Episcopo. Geldrus anno sequente cum omnibus copiis sese

(b) PONTANUS loco alleg. p. 639.

sefe Grotio junxit; atque in Transifalaniem omnem effusus, ingentes circumquaque rapinas egit; Aldensaliam, Diepenhemium, Goram aliaque loca expugnavit. Daventria quoque tentata, scholarium, qui se civibus junxerant, virtute servata est.

A. 1510. Fridericus, receptis Transifalaniae oppidis, vicissim in Velaviam omnem atque Zutphaniam irrupit; caedibus & incendiis omnia complens. Inita tandem circa festum Martini induciae; anni sequentis initio convertendae in pacem. (c)

§. XII.

Pax antequam componeretur, Ultrajectenses, qui alieno ^{Turbæ} jam pridem fuerant in Episcopum animo, ad Geldriae Ducem ^{Ultraject.} deflexi, tutelam Civitatis ei sponte obtulerunt. Conditione hac Dux cupide usus, occupat urbem, praefidiis munit, cudit monetam, aliaque Episcopi per urbem jura exercet. Iselsteinium tum quoque ab Ultrajectinis occupatum; cujus Dynasta, Florentius Egmontanus, superiore bello militaverat Friderico. At A. 1512. omnis haec Ultrajectensium cum Episcopo suo controversia sopita est; auctoritate Margarethæ, Maximiliani Cæsaris filiae, qui pru-

Tom. II.

Qq

(c) PONTANUS loco allegat. p. 641. REVIUS Lib. II. p. 177. & sqq.

FRIDER.

dentissimæ Principi, Caroli nepotis sui nomine, totius Belgii curam commisit. (d)

Ita per omne illud tempus, quo Ultrajectensem Episcopatum rexerat Fridericus Badensis, nunquam cessatum ab armis. (e)

§. XIII.

Episco-
patu de-
cedit.

Tot laboribus ergo & ærumnis consumptus, tranquillio-
rem denique vitam acturus, cogitare cœpit, qua ratione, inter-
cedente Gallix Rege Francisco I. Ultrajectinam cum Metensi per-
mutare posset Ecclesiam. Rex nuntium, ab Episcopo missum,
benigne audivit Lugduni. Fridericus ipse, sub specie visendi fra-
tris Christophori Marchionis, in Germaniam superiorem se con-
tulit, opportunius cum Francisco ut communicaret consilia. In

(d) HEDA in *Histor. Episcoporum, Ultraject.* p. 317. PONTANUS *Hist. Gelr.*
p. 642. REVIUS *Histor. Daventr.* p. 186. sqq.

(e) REVIUS p. 187. sqq. longam turbarum intestinarum necit historiam, quæ
ab A. 1512. Præfulem vexarunt. HEDA loco alleg. pag. 317. horum
causam fuisse dicit, quod Fridericus omnia sine auctoritate col-
legiorum, ipsisque inconsultis, egerit, exteros tantum in consilio & ad-
ministracione rerum admittens, raro aut numquam se sacris immiscens.
Verum originem mali in intestinis potius quærendum esse factionibus,
quæ jam ante Friderici tempora apud Ultrajectenses viguerunt, egregie
docuit LAMBERTVS HORTENSIVS *Rerum Ultrajectinar.* Lib. I.

cathedra tum Metensi sedebat Johannes, Renati II. Ducis Lotharingæ & Philippæ, quæ Caroli, Geldriæ Ducis postremi, soror erat, filius; quo ad Ultrajectinum Episcopatum evecto, res Gallicæ in Belgio non leve incrementum accepturæ videbantur; fœderatus Gallorum quod fuerat Geldriæ Dux.

Imperator & Carolus Archidux, perspecto Friderici animo, nunc minis, nunc precibus apud eum egerunt, ut Metensis Ecclesiæ obtinendæ consilium dimitteret, atque Episcopatum Ultrajectinum Principi, Auftriacis fido, relinqueret; annua pensione contentus. Paruit tantis suasoribus Fridericus atque Philippi Boni, Burgundiæ Ducis, filium, qui Davidis, decessoris Friderici, frater erat, Auftriacis gratum, sibi successorem nominavit. (f) Res A. 1515. tractata, sed ob dissensum Geldriæ Ducis, Ordinumque Trajectensis Ecclesiæ, nonnisi post biennium perfecta est. (g)

Tom. II.

Qq 2

(f) HEDA loco alleg. p. 318. PONTANUS Lib. XI. p. 683. ROBERTI *Gallia Christiana* p. 186.

(g) PONTANUS pag. 676. Idibus Maji A. 1517. Episcopatu decessisse Fridericum refert. Cessionis hujus historiam latissime persequitur REVIUS in *Histor. Daventr.* Lib. II. p. 198. LAMBERTUS HORTENSIVS *Reverum Ultrajectinarum* Lib. I. p. 5. breviter rem exponit his verbis: „Fridericus Badensis Marchio post hunc (Davidem) Episcopus nihilo fe-

FRIDER.

§. XIV.

Obitus.

Fridericus, Episcopatu deposito, pristina quoque Antistitum sede Durostadio, (*h*) ubi Rhenus Licum emittit, relicta, Lieram Brabantiae transtulit sedem, ubi paucos post menses decessit die 24. Septembr. A. 1517. cum per totos XX. annos turbidis Trajectensium rebus praefuisset; necessitate magis, quam indole bellax.

Sepultura.

Liera corpus ejus devectum est Badam majorumque sepulcro in Collegiatae Ecclesiae Choro illatum, (*i*) ubi monumentum aeneum, imaginem ejus exprimens, hodieque comparet.

„ licius obscuris factionibus aliquamdiu fatigatus, cum videret se inter sacrum & saxum medium versari, Davidis exemplo territus, simul ut reipublicae quieti consulere, homo placido modestoque ingenio, pacis tranquillitatisque amator, dignitatem in Philippum Davidis fratrem, per id tempus maris praefectum, rejecit. „

(*h*) Batavodurum apud veteres. Hodie *Wyck te Duerstat*. Medio aevō *Doreflat*, ubi Carolingorum nummi plures sunt cusi. Trajectenses Episcopi ibi habitare solebant.

(*i*) HEDA pag. 319. GERARDUS NOVIOMAGUS in *Catalogo Trajectensium Episcoporum* num. 56. & P. CORNELISSONIUS BOCKENBERGIUS GOUDANUS in *Brevi historia Pontificum Ultrajectensium* num. 56. corpus Friderici Badam translatum fuisse scribunt.

§. XV.

WILHELMUS HEDA, *Canonicus Ultrajedunus*, *coæ-* Mores.
 taneus testis, mores Friderici nostri his verbis exponit: (k) „ Fri-
 „ dericus Episcopus paternum genus ex Domo Badensi, mater-
 „ num vero ex Austria, hoc est, Friderici Imperatoris forore
 „ ducens, vir omni virtute præditus, nisi quod sacris se raro
 „ immiscuit; affabilis, benignus & comis, magnificus in armis
 „ ac splendida mensa. „

Alio loco (l) hæc addit: „ Fuit haud dubie princeps cor-
 „ datus, specimen alti sanguinis, unde erat, præ se ferens. Nam
 „ provocatus, etiam impari fortuna, intrepidus, arma non de-
 „ tractavit assumere, in rebelles acer, clemens in victos, sua-
 „ pte natura humanus atque affabilis, aulicos ac famulitium et-
 „ iam infimum decenti vestitu ac Germanico more abunde opi-
 „ pareque enutrens &c. Præterea, sicuti mos est omnibus
 „ Germanis, auri atque æris percupidus, ultra quam convenie-
 „ bat Principi &c. Legationes atque Prælatos magnifice exci-
 „ piebat, venerabatur Clerum, & quotiens aliquis ex causa ad

Qq 3

(k) Pag. 315.

(l) Pag. 319.

FRIDER.

„ Dorestatum confluebat, illum excipiebat mensa &c. Amabat
 „ pacem se averfantem. (m) Etiam Ecclesiæ suæ non spernen-
 „ da ornamenta pro sacris mysteriis obeundis contulit &c. „

Hæc de Alberto & Friderico Christophori fratribus. Nunc transeundum ad filios. Ex his Jacobus & Philippus sine posteris obierunt; Bernhardus atque Ernestus genus propagarunt Badense. Duos priores huic Tomo inferimus. Duos posteriores cum lineis suis Bada-Badenfi & Bada-Durlacensi ad nostra usque tempora Tomus III. exhibet.

(m) HADRIANUS BARLANDUS in *Catalogo Episcoporum Ultrajectensium* num. 56. Fridericum pacis atque otii amantissimum vocat.

